

פרק ראשון - 'סוכה' יד - כ

פרק ראשון - 'סוכה' יד - כ

דף יד

1. **משנה:** מסככין בנסרים, דברי רבי יהודה, ורבי מאיר אוסר. נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים כשרה ובלבד שלא יישן תחתיו.
2. **לדעת רב** המחלוקת בין רבי מאיר לרבי יהודה הוא בנסרים שיש בהם רוחב ארבעה, לרבי מאיר פסולים משום גזרת תקרה ולרבי יהודה אין גזרת תקרה. אולם בנסרים שאינם רחבים ארבעה טפחים לכולי עלמא מותרים. **לדעת שמואל** המחלוקת היא בנסרים הרחבים משלשה עד ארבעה טפחים, אבל בנסרים הרחבים ארבעה לכולי עלמא פסולים.
3. יש ברייתא כשיטת רב ויש ברייתא כשיטת שמואל.
4. נסר הרחב ארבעה טפחים שסיכך בהן ולא הטיל רחבם על הסוכה אלא השכיבן על צידן שהוא פחות משלשה טפחים, **לדעת רב הונא:** פסולה. **לדעת רב הונא:** כשרה. רב חסדא ורבה בר רב הונא שאלו את רב נחמן לראות אם יאמר כמותם. **רב נחמן** אמר להם כרב הונא שפסולה. (יתכן שבעקבות כך חזרו בהם).

דף טו

הכשרת תקרה לסכך, מקרה סוכתו בשפורדין או בארוכות המיטה

5. **משנה:** תקרה שאין עליה מעזיבה, רבי יהודה אומר: בית שמאי אומרים: מפקפק ונוטל אחת מבינתיים, ובית הלל אומרים: מפקפק או נוטל אחת מבינתיים. רבי מאיר אומר: נוטל אחת מבינתיים ואינו מפקפק.
6. בית הלל סבורים שאין גזרת תקרה, ולכן די בפקפוק לפתור את בעיית 'תעשה ולא מן העשוי'. בית שמאי סבורים שיש גזרת תקרה ולכן צריך דוקא ליטול אחת מבינתיים, ולא צריך פקפוק. רבי מאיר גם אמר שצריך ליטול אחת מבינתיים ולא מועיל פקפוק

פרק ראשון - 'סוכה' יד - כ

לדעת רב הונא בריה דרב יהושע אסור. לשיטת רב הונא בריה דרב יהושע קשה ממשנתנו שנאמר בה 'רווח כמותן'. שני תירוצים: א. רבי אמי: אין הרווח שווה בצורה מדויקת אלא משאיר קצת יותר מקום לסכך כשר. ב. רבא: אפילו אם יש רווח שווה, מכיוון שמניח את הסכך הכשר על הסכך הפסול בהכרח יש מעט יותר סכך כשר.

10. במשנה מבואר שארוכות המטה פסולים לסכך. קשה, הרי הם אינם מקבים טומאה שהרי התפרקו מהמיטה? צריך לומר אחת משניים. א. או כשיטה שמכיון שבאו מכלי המקבל טומאה דין כלי עליהם ופסולים לסיכוך. ב. או שמדובר שמחובר לארוכות המטה הרגליים ויש לה שימוש כאשר משעינים אותה על הקיר.

והתכוון לומר שאין זה סברת בית שמאי אלא אף בית הלל מסכימים לזה.

7. בסתם תקרה יש ארבעה טפחים בנסרים. לשיטת שמואל לעיל כאשר יש ארבעה טפחים גם לרבי יהודה יש גזרת תקרה. הסיבה שכאן אין גזרת תקרה לבית הלל בדעת רבי יהודה הוא משום שכאן הוא עשה מעשה של פקפוק ומוכיח שהתקרה פסולה בלי תיקון ולכן אין לגזור שיבא לשבת בצל תקרת ביתו. רק כאשר הוא עושה מתחילה סכך עם נסרים של ארבעה טפחים יש גזרת תקרה.

8. משנה: המקרה סוכתו בשפודין או בארוכות המטה אם יש רוח ביניהן כמותן כשרה. החוטט בגדיש לעשות לו סוכה אינה סוכה.

9. נחלקו בהלכות שבת בדין מחיצה שהפרוץ שבה שווה לעומד. לדעת רב פפא מותר.

דף טז

דיני הסכך והדפנות

נחשב סוכה. לדברי רב הונא אין קושיא: אם היה בגדיש מתחילת עשייתו חלל טפח במשך שבעה על שבעה טפחים הרי זה סוכה משום שהיה שם סכך על אותו גדיש, והחוטט בו אינו מתקן אלא דפנות. באופן זה דיברה הברייתא.

13. משנה: המשלשל דפנות מלמעלה למטה, אם גבוהה מן הארץ שלשה טפחים, פסולה. מלמטה למעלה, אם גבוהה מן הארץ עשרה

11. אמר רבי אמי בר טביומי: אם סיכך את הסוכה בכלאי בגדים שהם קטנים ואינם מקבלים טומאה משום שאינם ראויים לשימוש לא לעניים ולא לעשירים, בכל זאת אסור לסכך בהם משום שהם באו מבגד שראוי לשימוש ומקבל טומאה. מהברייתא מוכח כדבריו.

12. למדנו במשנה שהחוטט בגדיש לעשות לו סוכה אינה סוכה. בברייתא מבואר שזה כן

פרק ראשון - 'סוכה' יד - כ

16. אמר רבי אסי: פס ארבעה ומשהו מניחים אותו פחות משלשה סמוך לדופן ומתיר בסוכה משום דופן. רבי אסי בא להשמיע לנו ששיעור משך סוכה קטנה שבעה טפחים .

טפחים, כשרה. רבי יוסי אומר: כשם שמלמטה למעלה עשרה טפחים, כך מלמעלה למטה עשרה טפחים.

14. יסוד המחלוקת: רבי יוסי סבור שמחיצה תלויה מתרת, וחכמים סבורים שאינה מתרת.

15. אמר רב חסדא: מחצלת ארבעה ומשהו מתרת בסוכה משום דופן. מניחים אותה באמצע במרחק של פחות משלשה מלמעלה ופחות משלשה מלמטה, ויש לבוד למעלה ולמטה.

דף יז

שיעור סכך פסול באמצע הסוכה

סכך פסול באמצע הסוכה? דעת רב בלשון הראשון ודעת שמואל: ארבעה טפחים, משום ששיעור ארבעה טפחים הוא שיעור חשוב לעצמו בכל מקום. דעת רב ללשון השני ודעת רבה: ארבע אמות, שכן הלכה למשה מסיני ששיעור סכך פסול הוא ארבע אמות.

17. משנה: הרחיק את הסיכוך מן הדפנות שלשה טפחים פסולה. בית שנפחת וסיכך על גביו אם יש מן הכותל לסיכוך ארבע אמות פסולה. וכן חצר שהיא מוקפת אכסדרה סוכה גדולה שהקיפוח בדבר שאין מסככין בו אם יש תחתיו ארבע אמות פסולה.

18. למדנו במשנה שאויר פוסל בשלשה, וסכך פסול פוסל מהצד בארבע אמות. מהו שיעור

דף יח

מיעוט אויר סכך, פי תקרה יורד וסותם

רווחים פחות משלשה טפחים), כשרה. אם אין לה פצימין לדעת אביי כשרה, משום שאומרים פי תקרה יורד וסותם. לדעת רבא פסולה, משום שלא אומרים פי תקרה יורד וסותם. (אף שלדעת רב אומרים פי תקרה יורד וסותם, כאן רב יסכים שלא אומרים פי תקרה יורד וסותם משום שהתקרה נעשתה עבור פנים האכסדרה ולא עבור האויר שמחוצה לה).

22. אביי יודה לרבא שלא אומרים פי תקרה יורד וסותם בשני מקרים: א. שתי מחיצות זו מול זו ועשויה לבקיעת רבים. ב. כאשר לא נתן את הסכך על גבי הנסרים אלא נתן את הסכך בשווה לתקרת האכסדרה ואין עובי הנסרים של תקרת האכסדרה ניכר בסוכה.

19. אמר אביי: אויר שלשה ומיעטו בשפודים: בסוכה גדולה הוי מיעוט. בסוכה קטנה אינו מיעוט, משום שסוף סוף אין שיעור סכך כשר.

20. מה שאמרנו שאויר פוסל רק בשלשה, ופחות משלשה אומרים לבוד זה בצד הסוכה (רש"י – שאומרים שהוא כלבוד מן הדופן). אולם אם היה אויר באמצע הסוכה פחות משלשה נחלקו בדבר רב אחא ורבינא. אחד אמר שההלכה למשה מסיני של לבוד נאמרה אף באמצע הסוכה, ואחד אמר שלא נאמרה ההלכה למשה מסיני אלא בצד.

21. סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין (עמודים המחזקים את האכסדרה וביניהם

דף יט

דיני סכך

למשפט: א. עולא: קנים היוצאים לאחורי סוכה, וגם הדפנות ממשיכות מאחורה כך שלמעשה ישנו סוכה קטנה מאחורי הסוכה הגדולה, והיא כשרה. החידוש הוא שהיא כשרה אף שנעשו (רש"י: הדפנות) עבור הסוכה הפנימית ולא נעשו עבור הסוכה החיצונית. ב. רבה ורב יוסף: דופן אחת בלבד נמשכת עם הסכך, הדין הוא שכל

23. המחלוקת בין אביי ורבא שנאמרה בדף הקודם היא גירסת סורא. בפומבדיתא אמרו שאביי ורבא מודים שלא אומרים פי תקרה יורד וסותם באכסדרה שאין לה פצימין. ונחלקו ביש לה פצימין. אין הלכה כשיטת פומבדיתא אלא כשיטת סורא.

24. כבריייתא מבואר שפסל היוצא מן הסוכה נידון כסוכה. ארבעה הסברים נאמרו

פרק ראשון - 'סוכה' יד - כ

שסוברים שהסוכה פסולה משום ששיפועי אהלים לא נחשבים כאהלים ורבי אליעזר הוא שהכשיר משום ששיפועי אהלים נחשבים כאהלים.

28. **משנה:** מחצלת קנים גדולה עשאה לשכיבה, מקבלת טומאה ואין מסככין בה. לסוכך, מסככין בה ואינה מקבלת טומאה. רבי אליעזר אומר, אחת קטנה ואחת גדולה, עשאה לשכיבה מקבלת טומאה ואין מסככין בה, לסוכך מסככין בה ואינה מקבלת טומאה.

29. למסקנה התקבלו דברי רב פפא בהסבר המשנה שכולם מודים בסוכה קטנה שסתמו לשכיבה, ונחלקו בסוכה גדולה. **חכמים** סבורים שסתמו לסיכוך, ורבי אליעזר סבור שסתמו לשכיבה.

הסוכה כשרה משום שדי בשתים כהלכתן ושלישית אפילו טפח. ג. רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: סוכה שברובה צלתה מרובה מחמתה ובמיעוטה חמתה מרובה מצילתה כל הסוכה כשרה. ד. רבי אושעיא: בסוכה קטנה שהיא בגודל שבעה על שבעה טפחים ויש בה פחות משלשה טפחים סוכך פסול הדין הוא שמותר אפילו לישון תחת הסוכך הפסול.

25. **משנה:** העושה סוכתו כמין צריף, או שסמכה לכותל רבי אליעזר פוסל, מפני שאין לה גג, ו**חכמים** מכשירין.

26. **בברייתא** מבואר שרבי אליעזר מודה שאם הגביהה מן הקרקע טפח או שהפליגה מן הכותל טפח הסוכה כשרה (רש"י: משום שאומרים לבוד).

27. המשנה שלנו היא דעת יחיד, רבי נתן, אבל **חכמי דורו** חלקו עליו וסברו שחכמים הם

דף כ

מחצלות

באריגה: אין מסככין בה. לדעת רבי ישמעאל ברבי יוסי ורבי דוסא בכל מקרה מסככין בה.

31. במקרה שיש שפה סביב המחצלת הרי היא כלי שמקבלת טומאה, ואין מסככין בה לכל הדעות.

30. **בברייתא** מבואר שמחצלת של שידה ושל גמי: גדולה מסככין בה משום שסתמו לסיכוך וקטנה אין מסככין בה. אם היא עשויה קנים וחיילת שהם קשים אזי תלוי איך היא נעשית. אם היא עשויה 'גדילה' (מעשה עבות וקליעה): מסככין בה (רש"י – אפילו קטנה) משום שאינה עשויה לשכיבה שהיא עבה וקשה ואינה חלקה. אם היא עשויה

